

УДК 349.6:551.462.32

Яна Салміна,аспірантка кафедри екологічного права юридичного факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРОВЕДЕННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ НА КОНТИНЕНТАЛЬНОМУ ШЕЛЬФІ УКРАЇНИ*

У статті здійснено аналіз правового регулювання проведення наукових досліджень на континентальному шельфі України, за результатами якого сформульовано юридичне поняття «наукові дослідження на континентальному шельфі», розкриваються особливості і порядок проведення наукових досліджень на континентальному шельфі, вносяться пропозиції щодо удосконалення законодавства України в цій сфері.

Ключові слова: правове регулювання, наукові дослідження, континентальний шельф.

На континентальному шельфі України в останні роки активно проводяться наукові дослідження. Саме вони дали змогу встановити, що континентальний шельф України багатий на нафту і газ та інші природні ресурси. Незважаючи на це, в законодавстві України на сьогодні відсутнє поняття «наукові дослідження на континентальному шельфі», не відображені особливості та порядок проведення наукових досліджень на континентальному шельфі.

Деякі аспекти, пов'язані з особливостями правового регулювання проведення наукових досліджень на континентальному шельфі, висвітлювали у своїх працях науковці-правники Я. Михалик, М. О. Баймуратов та інші. Однак комплексних досліджень з цієї проблематики у вітчизняній юридичній науці, в тому числі в доктрині екологічного права, не проводилося.

Актуальність теми наукової статті обумовлюється недослідженістю в науковій юридичній літературі правового регулювання проведення наукових досліджень на континентальному шельфі України, а також чіткого нормативного регулювання відносин, які складаються в даному контексті.

Метою запропонованої статті є визначення юридичного поняття «наукові дослідження на континентальному шельфі», здійснення аналізу правового регулювання проведення наукових досліджень на

континентальному шельфі, а також обґрунтування пропозицій щодо удосконалення законодавства України в даній сфері.

Проблеми правового регулювання проведення наукових досліджень на континентальному шельфі обговорювались ще на I Конференції ООН з морського права у 1958 р. [1]. У результаті роботи зазначеної Конференції було напрацьовано положення, відповідно до якого: розвідка континентального шельфу і розробка його природних ресурсів не повинні створювати невинуваті перешкоди судноплавству, рибальству або ж охороні живих ресурсів моря, а також проведенню капітальних океанологічних та інших наукових досліджень. Зазначена вище позиція міжнародної спільноти знайшла своє відображення в ч. 1 ст. 5 Конвенції ООН про континентальний шельф 1958 р. (далі — Конвенція ООН 1958 р.), яка є чинною і сьогодні та ратифікована Україною [2].

Однак, на нашу думку, серйозним недоліком положення ч. 1 ст. 5 зазначеної Конвенції є те, що воно не визначає об'єкт таких океанологічних та інших наукових досліджень. У зв'язку з чим немає однозначної відповіді, чи в даному положенні йдеться саме про наукові дослідження безпосередньо на континентальному шельфі, чи про інші дослідження. При цьому, вже в ч. 8 ст. 5 Конвенції ООН 1958 р. зазначається, що для дослідження саме «на місці» континен-

* Рекомендовано до друку кафедрою екологічного права юридичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

тального шельфу потрібна згода прибережної держави.

Водночас ч. 8 ст. 5 Конвенції 1958 р. містить положення про те, що прибережна держава не може відмовити установі, яка відповідає кваліфікаційним вимогам, у проведенні наукових досліджень фізичних та хімічних властивостей континентального шельфу, за умови, що прибережна держава матиме право, якщо цього забажає, брати участь у дослідженнях або бути представленою в них, а результати досліджень будуть опубліковані. Таким чином, фактично нівелюється законодавча вимога щодо наявності обов'язкової згоди прибережної держави для проведення наукових досліджень на континентальному шельфі, оскільки за будь-яких умов установа, яка планує проводити дослідження на континентальному шельфі, повинна відповідати певним вимогам.

Іншим аспектом, який потребує детального дослідження, є той факт, що Конвенція ООН 1958 р. закріплює принцип свободи наукових досліджень щодо поверхневих вод відкритого моря та водночас встановлює обмеження щодо наукових досліджень на континентальному шельфі.

Вважаємо, що вищезазначені положення потрібно розглядати в контексті змісту Конвенції ООН 1958 р. у цілому. Зокрема зазначена Конвенція закріплює за прибережними державами суверенні права на розвідку континентального шельфу та розробку його природних ресурсів (ч. 1 ст. 2) і одночасно визначає правовий режим покриваючих шельф вод, як відкритого моря (ст. 3). У зв'язку з цим, наукові дослідження на континентальному шельфі необхідно, на нашу думку, розглядати з урахуванням як суверенних прав прибережної держави, здійснюваних на континентальному шельфі, так і свободи наукових досліджень у відкритому морі.

Аналіз положень Конвенції ООН 1958 р. свідчить, що зміст ч. 1 та ч. 8 ст. 5 зазначеного акта певною мірою суперечить один одному.

Проведення наукових досліджень у водах, покриваючих шельф, дозволяється всім державам на основі принципу свободи наукових досліджень [3]. Ця позиція знайшла своє відображення в ч. 1 ст. 5 Конвенції ООН 1958 р. Проте ч. 1 ст. 5 вказаної Конвенції виходить з розу-

міння свободи «капітальних океанологічних чи інших наукових досліджень». При цьому міжнародний акт не пояснює сутність поняття «капітальні океанографічні наукові дослідження».

Під час роботи I Конференції ООН з морського права її учасники відмічали, що предметом дослідження океанографії є дослідження фізичних, хімічних і біологічних властивостей морських вод, а також геологія морського дна і навіть морське середовище. В цілому морські наукові дослідження визначаються як будь-яка, що не суперечить загальновищезазначеним нормам міжнародного права, наукова діяльність на морі, метою якої є отримання нових наукових даних, виявлення раніше невідомих фактів або відкриття законів природи, розширення кругозору людини про світ, незалежно від того, за яких обставин вони в подальшому можуть бути застосовані. За змістом розрізняють два види морських наукових досліджень: фундаментальні (океанографічні) і ресурсні [4]. Приймаючи вищезазначене визначення морських наукових досліджень, зауважимо, що вони мають також охоплювати і вивчення властивостей морського дна. Зокрема С. В. Молодцов зауважує, що морське середовище, включаючи морське дно та покриваючі його води, виступає єдиним комплексом: без вивчення властивостей морського дна досить складно зрозуміти властивості морських вод і навпаки [5].

Якщо розуміти поняття «капітальні океанографічні наукові дослідження» як наукові дослідження морського середовища, в т. ч. і морського дна, то є підстави говорити про те, що відповідно до ч. 1 ст. 5 Конвенції ООН 1958 р. кожна держава має право проводити наукові дослідження на континентальному шельфі, але за умови опублікування їх результатів. Із зазначеного слідує, що положення ч. 1 ст. 5 Конвенції ООН 1958 р. ґрунтується на принципі свободи наукових досліджень.

Одночасно Конвенція ООН 1958 р. визнає за прибережною державою суверенні права на континентальний шельф і у зв'язку з цим обмежує права інших держав на його дослідження. Зі змісту ч. 8 ст. 5 вказаного міжнародного акта випливає, що лише прибережна держава має право проводити наукові дослідження на дні континентального шельфу. У той самий час інша держава може прово-

дити такі дослідження за умови отримання на це згоди прибережної держави. Таким чином, Конвенція ООН 1958 р. встановлює дозвільний порядок проведення наукових досліджень на континентальному шельфі.

На нашу думку, пріоритетною має бути позиція, згідно з якою прибережна держава володіє суверенними правами щодо розвідки континентального шельфу та розробки його природних ресурсів, у зв'язку з чим права інших держав на наукові дослідження на континентальному шельфі є обмеженими. У даному контексті доречно навести позицію О. Ф. Висоцького щодо визначення дозвільного порядку проведення наукових досліджень на континентальному шельфі: «Будь-який вид діяльності на континентальному шельфі і в його надрах, який містить в собі потенційну перешкоду реалізації виключного права прибережної держави, повинен бути узгоджений з нею» [6].

Правова практика проведення наукових досліджень на континентальному шельфі свідчить, що законодавство більшості держав світу побудоване за принципом дозвільного порядку здійснення зазначеного виду діяльності [7]. Наприклад, проведення наукових досліджень на континентальному шельфі США, включаючи відбір зразків шельфу за допомогою буріння та застосування драг^{*}, а також живих ресурсів, які в належний з промислової точки зору період свого розвитку залишаються в постійному фізичному контакті із морською мілиною, забороняється [8]. Голландське законодавство встановлює достатньо суворий дозвільний порядок проведення наукових досліджень на континентальному шельфі. Закон ФРН «Про тимчасове регулювання прав на континентальний шельф» забороняє будь-яку діяльність, пов'язану із розвідкою та розробкою континентального шельфу, в т. ч. з розробкою його природних ресурсів, без згоди суверенної держави [9].

Аналогічне положення міститься і в чинному до цього часу указі Президії Верховної Ради СРСР «Про континентальний шельф Союзу РСР» від 06.02.1968 р., ст. 3 якого визначає, що

будь-яка діяльність на континентальному шельфі здійснюється відповідно до діючого законодавства СРСР і союзних республік, а в ст. 5 зазначено, що іноземним фізичним та юридичним особам заборонена будь-яка діяльність на континентальному шельфі без попереднього спеціального дозволу, виданого компетентними органами СРСР [10].

Конвенція ООН з морського права 1982 р. (далі — Конвенція ООН 1982 р.), якщо звернутися до спеціальної частини VI «Континентальний шельф», на перший погляд, містить лише положення про те, що розвідка континентального шельфу та розробка його природних багатств не повинні обмежувати інші права і свободи інших держав, передбачені у цій Конвенції, або призводити до будь-яких невинуватених перешкод їх здійсненню (ч. 2 ст. 78) [11]. При цьому не зрозуміло, чи охоплює словосполучення «інші» також і проведення наукових досліджень на континентальному шельфі, на відмінну від Конвенції ООН 1958 р., яка чітко зафіксувала положення про те, що розвідка континентального шельфу та розробка його природних багатств не повинні створювати невинуватених перешкоди капітальним океанографічним або іншим науковим дослідженням.

При цьому Конвенція 1982 р. приділяє значну увагу проведенню наукових досліджень покриваючих вод континентального шельфу. Зокрема ч. 1 ст. 87 зазначеної Конвенції визначає, що відкрите море доступне для всіх держав — як прибережних, так і таких, які не мають виходу до моря. Свобода відкритого моря включає свободу проведення наукових досліджень, з дотриманням положень частин VI і XIII.

Конвенція ООН 1982 р. містить спеціальний розділ XIII «Морські наукові дослідження», в якому висвітлюються і особливості проведення морських наукових досліджень на континентальному шельфі. Проте Конвенція ООН 1982 р., як і Конвенція ООН 1958 р., не визначає поняття наукових досліджень на континентальному шельфі, хоча покликана була б вирішити зазначене питання.

Цікаво, що законодавство Російської Федерації про континентальний шельф

* Драга — плавуча технологічна установка з видобувним та збагачувальним устаткуванням, за допомогою якої з-під шару води видобувають корисні копалини [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://uk.wikipedia.org/>.

вже враховує зазначений недолік міжнародних конвенцій. Відповідно до ст. 4 Закону РФ «Про континентальний шельф РФ» від 30.11.1995 р. морські наукові дослідження на континентальному шельфі — це фундаментальні або прикладні дослідження, а також експериментальні роботи, які проводяться для цих досліджень, спрямовані на отримання знань з усіх аспектів природних процесів, що відбуваються на морському дні та в його надрах.

На підставі проведеного дослідження пропонуємо поняття *«наукові дослідження на континентальному шельфі»* визначити як будь-яку, що не суперечить загальновизнаним нормам міжнародного права, наукову діяльність на континентальному шельфі, метою якої є виявлення (відкриття) раніше невідомих фактів, отримання нових наукових знань та даних з усіх особливостей природних процесів, що відбуваються на морському дні та в його надрах.

Відповідно до ч. 2 ст. 246 Конвенції ООН 1982 р. морські наукові дослідження на континентальному шельфі проводяться за згоди прибережної держави. Одночасно ч. 3 ст. 246 уточнює, що прибережні держави за звичайних обставин дають свою згоду на здійснення іншими державами або компетентними міжнародними організаціями морських науково-дослідних проектів на своєму континентальному шельфі відповідно до цієї Конвенції виключно в мирних цілях і для розширення наукових знань про морське середовище на благо всього людства. З цією метою прибережні держави встановлюють норми і процедури з метою уникнення невинуватених затримок або відмов у такій згоді. Частина 4 ст. 246 Конвенції ООН 1982 р. визначає, що звичайні обставини можуть існувати, незважаючи на відсутність дипломатичних відносин між прибережною державою і державою, яка проводить дослідження. У той самий час ч. 5 ст. 246 Конвенції ООН 1982 р. містить перелік обставин, за яких прибережна держава може відмовити у проведенні морських наукових досліджень на континентальному шельфі.

Таким чином, як правило, прибережна держава надає згоду на проведення наукових досліджень на континентальному шельфі, а відмова можлива лише в окремих випадках, спеціально визначених

Конвенцією ООН 1982 р. Так, прибережні держави можуть на свій розсуд відмовити у здійсненні на їх континентальному шельфі морського науково-дослідного проекту іншій державі або компетентній міжнародній організації, якщо цей проект:

а) має безпосереднє значення для розвідки і розробки природних ресурсів як живих, так і неживих;

б) передбачає буріння на континентальному шельфі, використання вибухових речовин або занесення шкідливих речовин у морське середовище;

в) передбачає будівництво, експлуатацію або використання таких штучних островів, установок і споруд, які згадуються у статтях 60 і 80 Конвенції ООН 1982 р.;

г) містить інформацію, надану на підставі ст. 248 Конвенції ООН 1982 р., щодо характеру та цілей проекту, яка є неточною, або якщо держава чи компетентна міжнародна організація, які проводять дослідження, мають невиконані зобов'язання перед прибережною державою, що впливають з раніше здійснюваного дослідницького проекту.

При цьому ч. 6 ст. 246 Конвенції ООН 1982 р. містить виключення про те, що прибережна держава не може відмовити у здійсненні морського науково-дослідного проекту у зв'язку з тим, що цей проект має безпосереднє значення для розвідки і розробки природних ресурсів як живих, так і неживих (п. «а» ч. 5 ст. 246), якщо цей проект буде здійснюватися на континентальному шельфі за межами 200 морських миль від вихідних ліній, від яких відміряється ширина територіального моря, за виключенням тих встановлених районів, які прибережні держави в будь-який час можуть офіційно оголосити районами, де ведуться або будуть вестися після розумного періоду часу зосереджені в цих районах роботи з розробки або детальної розвідки. Прибережні держави дають розумні повідомлення про райони континентального шельфу, в яких будуть проводитися наукові дослідження, а також про будь-які зміни щодо цих районів, але не зобов'язані давати детальний опис проведених у них операцій.

Виходячи із вищезазначеного, держави і міжнародні організації практично завжди будуть мати можливість правомірно претендувати на проведення на-

укових досліджень за межами спеціальних районів, встановлених прибережною державою, а якщо вона не опублікувала повідомлення про їх створення, — то на всьому континентальному шельфі за межами 200 миль від берега.

Зміст положення ч. 6 ст. 246 Конвенції ООН 1982 р. був узгоджений лише на заключному етапі роботи III Конференції ООН з морського права в якості компромісу між позиціями її учасників, які виступали за єдиний режим наукових досліджень на всій протяжності континентального шельфу прибережної держави, і прибічниками встановлення «подвійного» режиму цієї діяльності (тобто вільного чи повідомлювального порядку проведення наукових досліджень за межами 200 миль від берега).

Для отримання згоди на проведення морських наукових досліджень на континентальному шельфі прибережній державі повинна бути надана відповідна інформація не пізніше, ніж за шість місяців до початку здійснення морського наукового-дослідного проекту (ст. 248 Конвенції ООН 1982 р.). Така інформація передається по належним офіційним каналам, якщо не було іншої домовленості. Зокрема, ст. 248 Конвенції ООН 1982 р. визначає, що держави і компетентні міжнародні організації, які мають намір проводити морські наукові дослідження на континентальному шельфі прибережної держави, повинні надати такій державі повну інформацію про:

- а) характер і мету проекту;
- б) методи і засоби, які будуть використані, включаючи назву, тоннаж, тип і клас суден та опис наукового обладнання;
- в) точні географічні райони, в яких буде здійснюватися проект;
- г) прогнозовані дати першого прибуття та остаточного відходу дослідних суден або у відповідних випадках розміщення та зняття обладнання;
- д) назву установи, під егідою якої здійснюватиметься проект, директора та особу, відповідальних за проект;
- е) ступінь, в якому прибережна держава вважається здатною брати участь або бути представленою у проекті.

Стаття 252 Конвенції ООН 1982 р. ввела нове поняття «згода, що мається на увазі», відповідно до якого дослідження може бути почато після спливу шести місяців, якщо протягом чотирьох місяців з дня отримання інформації про заплано-

ване дослідження прибережна держава не поінформувала про відмову у наданні згоди, про невідповідність інформації очевидним фактам, про необхідність додаткової інформації, або якщо у відповідних держав чи організацій є невиконані зобов'язання, що випливають із проектів, які раніше здійснювалися.

Гарантією належного проведення морських наукових досліджень є законодавче закріплення його умов. Так, Конвенція ООН 1982 р. покладає обов'язок на державу чи організацію, яка проводить наукові дослідження на континентальному шельфі прибережної держави, дотримуватися низки умов (ст. 249), а саме: 1) забезпечувати право прибережної держави, якщо вона того забажає, брати участь або бути представленою у дослідному проекті; 2) представляти прибережній державі попередні доповіді, а також кінцеві результати і висновки після завершення дослідження; 3) надавати прибережній державі на її прохання доступ до всіх даних і зразків, отриманих у результаті дослідження; 4) надавати прибережній державі допомогу в оцінці всіх цих даних та зразків, а також отриманих результатів.

Здійснюючи дослідний проект, держава чи міжнародна організація повинні негайно інформувати прибережну державу про будь-яку суттєву зміну проекту дослідження. Після завершення проекту науковці повинні прибрати дослідні установки і обладнання, якщо не було домовленості про інше.

Конвенція ООН 1982 р. закріплює за прибережною державою право вимагати призупинення чи припинення будь-якої наукової діяльності, що здійснюється на її континентальному шельфі, якщо дослідний проект здійснюється не відповідно до інформації, яка була на початку надана прибережній державі, та якщо держава, що проводить наукове дослідження, не дотримується положень щодо прав прибережної держави в рамках проекту та не забезпечує таке дотримання в розумний строк. При цьому зауважимо, що таке рішення прибережної держави не може бути оскаржене відповідно до обов'язкових процедур урегулювання спорів, передбачених Конвенцією ООН 1982 р.

Згідно зі ст. 254 Конвенції ООН 1982 р. сусідні держави, які не мають виходу до моря, чи розташовані в геогра-

фічно несприятливому положенні, сповіщають про заплановане дослідження прибережну державу. На їх прохання і коли це доречно і практично можливо, їм надається інформація про дослідження, можливість брати в ньому участь. Виходячи із зазначеного, державам, які не мають виходу до моря чи розташовані в географічно несприятливому положенні, вперше надана реальна можливість нарівні з усіма прибережними державами брати участь у морських наукових дослідженнях.

Таким чином, Конвенція ООН 1982 р., на відміну від Конвенції ООН 1958 р., не лише закріпила положення щодо наявності обов'язкової згоди прибережної держави на проведення наукових досліджень на континентальному шельфі, а й визначила особливості і порядок проведення таких досліджень.

Законодавство України щодо правового регулювання відносин, пов'язаних із проведенням наукових досліджень на континентальному шельфі, відсутнє. Наразі вітчизняне законодавство визначає лише особливості і порядок проведення наукових досліджень у виключній морській економічній зоні [12]. У той самий час, де-факто наукові дослідження на українському шельфі проводяться [13]. Наприклад, згідно з Комплексною програмою подальшого розвитку інфраструктури та провадження господарської діяльності на острові Зміїний та континентальному шельфі 2002 р. було визначено основні заходи щодо комплексного розвитку острова на період 2002—2006 рр., серед яких названо створення та облаштування науково-дослідної станції «Острів Зміїний» для проведення комплексних наукових досліджень з біології, гео- і гідрофізики, з еколого-геології, з гідрометеорології [14]. Тому важливим кроком для України є забезпечення нормативно-правового регулювання проведення наукових досліджень на континентальному шельфі.

Дослідження особливостей правового регулювання проведення наукових досліджень на континентальному шельфі України показало, що вітчизняне законо-

давство в даній сфері відсутнє, незважаючи на те, що де-факто на українському шельфі проводяться наукові дослідження. Розв'язання зазначеної проблеми, на нашу думку, можливе шляхом прийняття законодавцем відповідних правових норм щодо проведення наукових досліджень на континентальному шельфі.

Аналіз положень Конвенції ООН про континентальний шельф 1958 р. та Конвенції ООН з морського права 1982 р., які ратифіковані нашою державою, свідчить, що вони по-різному підходять до питання проведення наукових досліджень на континентальному шельфі та мають окремі суперечності. При цьому обидві конвенції не визначають поняття «наукові дослідження на континентальному шельфі», їх види, що створює надзвичайно широку свободу в їх проведенні.

У зв'язку з зазначеним запропоновано визначити поняття «наукові дослідження на континентальному шельфі» як будь-яку, що не суперечить загально-визнаним нормам міжнародного права, наукову діяльність на континентальному шельфі, метою якої є виявлення (відкриття) раніше невідомих фактів, отримання нових наукових знань та даних з усіх особливостей природних процесів, що відбуваються на морському дні та в його надрах.

Також обґрунтовано висновок, про те, що потрібно розмежовувати правове регулювання проведення наукових досліджень у поверхневих водах континентального шельфу та наукових досліджень безпосередньо на континентальному шельфі. Адже на міжнародному рівні закріплено принцип свободи проведення наукових досліджень у поверхневих водах континентального шельфу. Натомість прибережна держава володіє суверенними правами щодо розвідки континентального шельфу та розробки його природних ресурсів, у зв'язку з чим права інших держав на наукові дослідження на континентальному шельфі є обмеженими. Тобто наукові дослідження на самому континентальному шельфі здійснюються виключно за згодою прибережної держави.

ПРИМІТКИ

1. Высоцкий А. Ф. Правовые проблемы научных исследований о Мировом океане / А. Ф. Высоцкий. — К. : Знание, 1976. — С. 141—145.

2. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про континентальний шельф від 29.04.1958 р. // Відомості Верховної Ради СРСР. — 1964. — № 28.
3. Очерки международного морского права / под ред. В. М. Корецкого, Г. И. Тункина. — М. : Госюриздат, 1962. — С. 284—286.
4. Высоцкий А. Ф. Зазнач. праця. — С. 86.
5. Молодцов С. В. Международный режим открытого моря и континентального шельфа / С. В. Молодцов. — М. : Знание, 1960. — С. 317.
6. Высоцкий А. Ф. Зазнач. праця. — С. 149.
7. Towards a Better Use of the Oceans. A Study and Prognosis (SIPRI), Stockholm, 1968, pp. 212—220.
8. Там само. — Р. 156—159.
9. Там само. — Р. 352.
10. Ведомости Верховного Совета Союза ССР. — 1968. — № 6. С. 1404.
11. Конвенція Організації Об'єднаних Націй з морського права від 10.12.1982 р. (ратифікована Україною 03.07.1999 р.) // Відомості Верховної Ради України. — 1999. — № 16. — Ст. 70.
12. Про виключну (морську) економічну зону України : Закон України від 16.05.1995 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1995. — № 21. — Ст. 152.
13. Баймуратов М. И. Международно-правовой режим континентального шельфа : монография / М. А. Баймуратов, В. Г. Досковский ; Одес. нац. юрид. акад. — О. : Юрид. літ., 2001. — 70 с.
14. Про затвердження Комплексної програми подальшого розвитку інфраструктури та провадження господарської діяльності на о. Зміїний і континентальному шельфі : постанова Кабінету Міністрів України від 31.05.2002 р. № 713 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/713-2002-п>.

Салмина Яна. Особенности правового регулирования проведения научных исследований на континентальном шельфе Украины.

В статье осуществлен анализ правового регулирования проведения научных исследований на континентальном шельфе в Украине, по результатам которого сформулировано юридическое понятие «научные исследования на континентальном шельфе», раскрываются особенности и порядок проведения научных исследований на континентальном шельфе, внесены предложения по совершенствованию законодательства Украины в этой сфере.

Ключевые слова: правовое регулирование, научные исследования, континентальный шельф.

Salmina Iana. Features of legal regulation of conducting scientific research on the continental shelf of Ukraine.

The article analyzes the legal regulation of conducting scientific research on the continental shelf in Ukraine, the results of which formulated the legal concept of «scientific research on the continental shelf», discloses the features and the conduct of conducting scientific research on the continental shelf, made ?? proposals on improving the legislation of Ukraine in this sphere.

Key words: legal regulation, scientific research, continental shelf.